

Od dosedanjih zborovanj nimamo nič, saj gledamo le na to, da končajo čimprej.

Odbor ni tu, da bi nam voz sam porival dalje, tudi mi mu priskočimo na pomoč.

Ob sklepu se je vnela živahna debata, v katero so posegli g. nadzornik, kolegi Gruntar, Peček, Bajc, Vendramin, koleginje Eppich, Živec itd.

Križala so se različna mnenja, a slednjič smo vendar prišli do nekakega zaključka.

Takoj se je na predlog g. nadzornika oglasilo več referentov in referentinj za prihodnja zborovanja.

G. nadzornik nam je obljubil referirati o zemljepisju našega okraja, kolega Ravbar o sugestiji v ljudski šoli, gđ. Živec Fanika o specialno ženskem vprašanju itd.

Kot kraj za prihodnje zborovanje se določi Nabrežina, kjer bo 19. septembra t. l. prihodnje zborovanje.

Seveda je žel tovr. referent zaslužen hvalo za svoj trud.

V zadoščenju mu je bilo lahko veliko zanimanje za delovanje, ki ga je vzbudilo njegovo poročilo. Dal Bog, da bi ne zaspali zopet spanje pravičnega ter bi ne životali zopet v nekaki duševni otroplosti.

Za „Zavezino“ zborovanje v Mariboru so se javili delegati prostovoljno.

Dopis goriškega učit. društva glede izleta o Binkoštih na Gregorčičev grob se je vzel v znanje. Gotovo se ga udeleži več oseb, da počasti s tem tudi spomin pokojnega Volariča.

Pridružujemo se mnenju Tržičanov glede ustanovitve slovenskih paralel na državni gimnaziji v Trstu, toda z dodatkom, da se obrnemo na poslance, naj izkušajo v proračunski debati doseči ustanovitev slovenskih paralel na vseh srednjih šolah dežele in ne le v Trstu.

Pregledovalci računov so našli račune blaginikovovega poročila v redu, no, saj se niso potili pri številu svetlih kronie, in mu dali absolutorij.

Ob sklepu se je volil nov odbor, ki je zdaj sestavljen tako-le:

Predsednik: A. Berginec, njegov namestnik: J. Ravbar, tajnica: Fani Živec, njen namestnik: F. Vendramin, blaginik: A. Mervič, pevovodja: A. Hreščak, odbornik: Macarol Anton.

Pri kosilu smo preživeli še nekaj uric v veselju in zadovoljstvu, potem pa smo odšli vsak v svoj kotiček delovat za probujo našega teptanega rodu.

Tolminko učiteljsko društvo. Za ustanovnico „Učit. konvikta“ so nadalje vplačali: Gomišček Rafaela v Podbrdu 2 K, Ivančič Ivan v Kredu 1 K, Strel Ana v Breginju 1 K, Mahnič I. v Policah 2 K, Čičijoj Marica na Pečinah 5 K, Muznik Franc v Nemškem rutu 2 K in Matelič Ivan v Hudinju 3 K.

Dosedaj vplačanih 159 K. Le še nekaj je tistih, ki se niso odzvali naši prošnji. Prosimo tedaj!

Odbor.

Slovenskemu učiteljstvu na Štajerskem!

Zmagala sta sicer Pišek in Korošec, a naj se klerikalci ne vesele preveč zmage, zakaj še ni vseh volitev konec. V ponedeljek, 17. t. m. volijo kmetiške občine. Tovariši agitujte za protiklerikalne narodne kandidate! Posnemajte klerikalce, zakaj le njih agilnost jim je dne 7. t. m. pripomogla do zmage. Tovariši, porabite nedeljo, 16. t. m., ter agitujte od volilca do volilca! Pozor na glasovnice! Pošljite 17. t. m. zaupnika na volišče, ki bo pazil na klerikalne mahinacije, ter vzpodbudite napredne agitatorje k podvojenemu delu, in klerikalna osabnost bo strta.

Tovariši, pomislite, kako nečuvno žalijo klerikalci naš stan, kako obrekujejo in lažejo ter hujskajo ljudstvo zoper nas, da bi obdržali narod še nadalje v svojih krempljih; a slovenski narod ne sme propasti; temveč se mora gospodarsko in prosvetno ojačiti. Torej pa proč z narodnimi grobokopi, proč s sovražniki napredka!

Tovariši ob 12. uri Vam kličemo: Posezite v boj, in sicer s podvojeno, potrojeno dosedanjim agilnostjo, da zmaga napredna sveta pravična stvar!

Srednješolski vestnik.

**** Zrelostni izpiti na kranjskih srednjih šolah.** Pismene izkušnje so določene na vseh kranjskih državnih gimnazijah in na realki v Idriji na 2., 3., 4. in 5. junija. Ustni izpiti se vrše na I. državni gimnaziji v Ljubljani od 5. do 14. junija, na II. državni gimn. 28. in 30. junija in 1., 2. in 3. junija, na drž. gimn. v Kranju 19. do 22. junija, v Novem mestu 15. do 17. junija in na realki v Idriji 24., 25. in 26. junija. Sklep šolskega leta je določen na I. drž. gimn. v Ljubljani na 3. junija, na vseh drugih šolah pa na 8. junija.

**** Smrt.** V Ljubljani je dne 11. t. m. nagloma umrl Konrad Stefan, kustos študijske knjižnice. — V Pulju se je ustrčil realni učitelj Viktor Kornfeind.

**** Politiški katehet.** Iz Maribora poročajo „Narod. Dnevniku“, da je naročil gimnazijski katehet g. J. Kavčič dijakom, naj molijo od pol sedme do sedme ure za srečen izid dež. volitev. Ne dvomimo nad velikim uspehom teh molitev, pravi imenovani list, vprašali bi pa vendar deželni šolski svet, od kdaj so na državnih gimnazijah uvedene take politiške pobožnosti?

**** Židovske gimnazije.** Ogrski naučni minister grof Appony je te dni izdal dovoljenje, da izrealitsko verska občina v Pešti otvori svojo konfesionalno gimnazijo. To bo prva javna židovska gimnazija v monarhiji. Svojo privatno konfesionalno gimnazijo pa imajo Židje že več časa v Og. Brodu na Moravskem; javne izkušnje polagajo gojenci na nemški gimnaziji v Og. Gradišču.

**** Počitniški tečaj za nadaljevalno izobraževanje srednješolskih profesorjev** se vrši od 1. do 11. septembra v Gradcu. Idejo je izprožil deželni šolski nadzornik dr. Rosenberg.

**** Informacijski odsek akad. fer. društva „Balkan“** nas obvešča: O. kr. dež. šolski svet za Primorsko razpisuje: Izprašani kandidatje, ki žele nastopiti službo suplenta na srednjih šolah ali učiteljskih na Primorskem, se pozivljajo, naj vložijo svoje dokumentirane prošnje, da se jih vpiše v službeni imenik za šolsko leto 1909/10. v smislu minist. odredbe od 22. junija 1886, št. 12192 (minist. odredb. list št. 40) in od 30. maja 1907, št. 23113 (m. o. l. št. 34), pri c. kr. primorskem namestništvu do 30. junija t. l. — Prošnjam, v katerih naj se kategorija in pa učni jezik zavoda, na katerega želi kandidat biti zapisan, natanko označiti, je treba priložiti: Krstni ali rojstni list, izpričevalo o prestanem poizkusnem letu in izpričevalo o dosedanjih uporabi v učni službi. — V slučaju, da je po poizkusni praksi minolo več nego eno leto in da ni prošilec nameščen na nobenem javnem zavodu, mora zadostno dokazati svojo uporabo tekom tega časa. Izprašani supletenti, ki so sedaj nameščen na kaki srednji šoli in na drž. učiteljskih na Primorskem, se uradno vpišejo v službeni imenik. Izprašani supletenti in asistenti na enakih zavodih drugih kronovin, ki žele biti vpisani v službeni imenik, naj vložijo po zgoraj opisanem načinu opremljene prošnje do zgoraj navedenega termina po predpisani službeni poti. Na srednjih šolah po Primorskem je dosti slovenskih dijakov! naravno bi bilo če bi bilo na teh zavodih nastavljenih tudi temu številu dijakov odgovarjajoče število profesorjev. Dandanes pa vidimo, kako se šepirijo po naših srednjih šolah le ošabni Tirolci, Štajerci, nemški Čehi, sploh samo „nadležni“ gostje. Čas bi bil, da se slovenski proforsorski naraščaj enkrat zbudi in izprevidi to pomanjkljivost. V slovenske kraje slovenski uradniki! V Šole, kjer so dijaki Slovenci, spadajo profesorji Slovenci in ne Nemci! — Opozorjamo na zgoraj preveden oglas, objavljen v listu „Verordnungsblatt“, posebno mlajše slovenske filozofe. V Trstu jih čaka dobra služba in hvaležno delo na narodnem polju.

**** „Sie brauchen nicht chinesisch zu lernen, wenn Sie slovenisch kennen, kennen Sie schon chinesisch“**, tako je rekel v IV. b. razredu na goriški gimnaziji nemški profesor-razrednik Zimmermann. Ta nemški človek hoče, da bi slovenski učenci le nemško govorili. Ko mu je nekdo nekaj ugovarjal ter pripomnil nekaj o kitajščini, je izpustil German iz svojih ust gorenji za Slovence žaleči stavek. Na tak način žalijo slov. narod in ga hočejo smešiti pred srednješolskimi dijaki zagrizeni nemški profesorji. Zahtevamo od ravnatelja, da pouči nemškega nadrteža, naj se vede bolj civilizovano na gimnaziji v Gorici. Tako piše „Soča“.

**** 2500 K za družbo sv. Cirila in Metoda za Istro.** Družbino vodstvo je prejelo te dni pismo maturantov v Spletu, ki javljajo, da imajo že sedaj naloženih za družbo 2500 K. To vsoto so nabrali v teku štirih poslednjih let. Začeli so nabirati v tretjem razredu in nadaljevali svoje delo v nadaljnjih razredih.

Književnost in umetnost.

Zvonček objavlja v V. štev. to-le vsebino: 1. Jurij Kozina. Fr. Rojce. Pesem. — 2. Kaj nam je pripovedoval naš dedek. A. Pesek. Povest. — 3. Lisica ostane lisica. Ivo Trošt. Basen. — 4. Pozdravljen majnik mili! Podoba v barvotisku. — 5. Velika noč — veliki dan. Ivan Stukelj. Povest. — 6. Živali — vremenski proroki. K. S. Poučni spis. — 7. Dober tek! Podoba v barvotisku. — 8. Wallenstein. Ivo Trošt. Zgodovinska črtica s podobo. — 9. Na planini! Ivo Trošt. Povest s podobo. — 10. Pouk in zabava. Senčna podoba. — Lasje dečkov. — Gozdovi na Ruskem. — Moč. — Zakaj da nisem ptičica! Elvira. Uglasbena pesem. — Besedna naloga. Ljubomil Vidmajer. — Rešitev. — Kotiček gospoda Doropoljskega. — Priporočamo.

Napredak priobčuje v V. letošnjem zvezku jako laskavo oceno o knjigah „Slovenske Šolske Matic“. Ocenio je spisal naš vrli prijatelj Davorin Trstenjak.

Letno poročilo kranjske kmetijske družbe na Grmu za leto 1907/08. — To letno poročilo obsega: I. Šolsko poročilo, II.

Gospodarsko poročilo, III. Delovanje zavoda na zunaj. — Iz teh odstavkov je razviden napredek imenovane šole.

Prokleta!... Roman, spisal Emile Richebourg. Po E. Vacanovi prireditvi prosto poslovenil Janko Leban. 1909. Založil in prodaja Viljem Požgaj v Kranju. I. zvezek. Cena 50 vin. — To je naslov romanu, čigar I. zvezek leži pred nami. Tov. Janko Leban piše v „Predgovoru“ doslovno: „Pričujoči francoski roman Richebourgov je Vacano preložil na nemški jezik, a jaz sem ga za Slovence priredil l. 1885. v takrat izhajajočem „Ljubljanskem Listu“. Slovenskemu občinstvu, posebno ženskemu spolu, se je ta roman priljubil tako, da se je večkrat izražala želja, da bi se izdal v posebni knjigi. Ta želja se izpolnjuje šele letos, ko se mi je posrečilo najti založnika...“ Prvi zvezek — 96 strani obsežen — ima na čelu sliko, ko Jacques Mellier izganja od hiše in prekolne svojo nesrečno hčerko Lucilo, češ: „Proč s teboj! In vzemi na pot moje prokletstvo, jaz te proklinjam!...“ Založnik naznanja ob koncu knjige: „Prokleta“ izide v o s m i h zvezkih, in sicer je označeno nadaljevanje vsakega zvezka na zadnji strani. Ta zvezek romana „Prokleta“ se nadaljuje pod naslovom: „Volčji ubijalec prijet.“ — Vsi ti zvezki se dobivajo v vsaki knjigarni ali pa pri založniku V. Požgaju, knjigovezcu v Kranju. Senzacionalni roman, ki se opira na resnične dogodke, ki so se vršili l. 1850., dobi gotovo obilo odjemalcev, posebno med nežnim spolom.

Nestor hrvaških književnikov in pesnikov Ivan vitez Trnski. ki je zložil tudi obče znani pesmi „Oj Banovci“ in „Oj junaci“, je obhajal 1. majnika še čil in čvrst svoj 90. rojstni dan.

Jan Legove mladinske knjižnice I. zvezek „Dane“, je izšel in se je začel razpošiljati te dni. Cena 1 K, s poštnino 16 h več.

Spisi Mišjakovega Julca I. Zvezek: Sosedovi purki. — Dobri bratec. — V skobec ga ujemi! — Prepovedan sad. — Videl je angelca. — Lisica starega Boštjana. — Tomažek in Jerica. Z 11 slikami. V Ljubljani. Last in založba „Društva za zgradbo Učiteljskega konvikta“. Zopet lična knjižica za našo mladino. Človek se nehoti spomni, kako smo včasih morali vzeti v roko nemško knjigo, če smo hoteli videti okusno knjigo. Sedaj vendarle dobe tudi naši otroci kaj boljšega. Cena 1 K, s pošto 16 h več je zaradi 11 izvirnih slik in okusne vezave za naše razmere naravnost nizka. Želeti bi bilo le, da bi se naši mladini preiskrbele kaj kmalu tudi podučne knjige v tako priključni obliki, ne le povesti. — Tako piše „Belokranjec“.

Politiški pregled.

*** V poslanski zbornici** je staval poslanec Masaryk težko pričakovani nujni predlog glede „veležidajniškega“ procesa v Zagrebu. Pravi, da se bavi s tem procesom vse evropsko časopisje ter da ves civilizovani svet obsoja ta proces. Velevažni razlogi zahtevajo, da se bavi zbornica s politiško tendenco tega procesa. Obtožnica se glasi na veleizdajo ter trdi, da so se teritoriji obljubeni od Srbov, hoteli odtrgati od monarhije in da se je revolucija netila naravnost iz Srbije. Obtožnica naglašja, da so tudi slov. ozemlja Cislajtanijske v stiku z Belgradom in denuncirajo se celo člani avstrijske zbornice. Zato ima proces posebno politiško važnost. Aneksijskemu odseku naj se da nalog, da preišče dokaze, ki se navajajo za obstoj revolucionarne agitacije za odtrganje srbskih teritorijev od monarhije; uspeh preiskave naj se sporoči zbornici. — Nujni predlog zaradi odpuščenja rezervistov so vložili soc. demokratje. Tudi nemški nacionalci zahtevajo, naj se vsi rezervisti odpuste čimprej. Minister za dež. brambo Georgi je rekel, da se je moglo poslati na dopust vse rezerviste in znaten del nadomestnikov, ali dokler niso obmejne razmere popolnoma konsolidirane, se ni možno vrniti še do normalnega stanja v Bosni. Podpiranje družin rezervistov se vrši kolikor mogoče hitro. Sprejet je bil pri glasovanju predlog nemških nacionalcev z dodatkom socialnih demokratov.

*** Obravnava proti češkim narodnim socialistom.** Kakor poroča korespondenca „Centrum“, je preiskava proti pristajem češke narodno-socialne stranke zaradi protimilitaristične propagande zaključena tako, da se bo vršila obravnava že začetkom junija. Samo na Češkem je obdolženih okolo 500 oseb. Na Moravskem preiskava še traja.

*** Kongres za svetovni mir** se vrši letos od 29. velikega srpana do 5. kimaveca v Stokholmu.

*** Na Turškem.** Mladoturški častniki zahtevajo, da se ima postaviti Abdul Hamida pred posebno sodnijo ter obsoditi na smrt. S pomočjo pristavev in bogastva bi lahko napravil nemire v Aziji in Makedoniji. Bajc je tudi novi sultan tega mnenja, da treba spraviti Abdul Hamida s pota. — Vojno ministrstvo pripravlja mobilizacijo 40 bataljonov, da bodo vzdrževali mir in red v Mali Aziji. — Imetje Abdul Hamida znaša v celem 250 milijonov funtov ali 5 milijard 687 milijonov frankov!

*** Kronanje bolgarskega carja.** Kakor poročajo iz Sofije, se bo kralj Ferdinand še tekom letošnjega leta dal kronati za carja vseh Bolgarov. Pri kronanju bo baje zastopal

našega cesarja prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand, nemškega cesarja pa prestolonaslednik Viljem.

Vestnik.

Regulacija učiteljskih plač. Utegne se zgoditi, da sklene zbornica poslancev o priliki debate o finančnem načrtu, da odzame država deželam polovico stroškov za šolstvo, t. j. 50 % plač in pokojnin učiteljstva, kar bi stalo državo do 60.000.000 K na leto.

Kdor se hoče prepričati, kaj se vse da povedati v dobrih 100 vrstah, ta naj čita „Slovenca“ z dne 10. t. m., kjer vihti „Slovenska Zveza“ svoj bridki meč nad našimi glavami. Toliko duhovitosti je malokje na enem kupu. Da smo hinavci, to je bilo povedano že zadnjič, in pri pri tem ostane. Res je tudi, da smo že bolehnemu Primožiču — oprosti jim, Stefan, ker te vlačijo iz groba! — zagrenili življenje, samo tega še niso povedali, da smo ga tudi mi spravili v grob. Ampak če imajo do rajnih kaj pietete, naj jih puščajo v miru, ker bi bilo končno tudi naše obzirnosti konec! Morda nas razumejo! — Res je nadalje, da je Gangl voljen s socialnodemokratskimi glasovi, ki so — kakor pravi „Slovenec“ — „zavrgli vsako versko, dinastično in narodno čustvo“. Toda ko poudarja „Slovenec“, kakšni strašni ljudje so Ganglu pomagali do mandata, pozablja, da so pred 7 leti ravno tisti volili dekana Arkota! Mislili so udariti Gangla, pa so počili po dekanu! Tako je, ker pišejo brez glave! — In tako gre ta reč naprej. Vprašujejo tudi, zakaj Gangl ne odloži mandata! Tako bodo tudi v kratkem vpraševali, zakaj se ne odpove službi, da bi lepo stradal in poginil. In to bi bilo že nekaj! Naj mu vzamejo protektoriji „Slovenske Zveze“ mandat in kruh, pa bo vprašanje rešeno. O drugem „načelnem“ pogovoru se ne da govoriti. „Slovenec“ pravi, da pojdejo naprej „mi mladi, mi streli“. Prav je tako: le od nas, kar ni z nami! Zupančič sicer ni mislil takih strelecev; a sami se oficialno razglašajo za bojaželjne ljudi. Pričakovati nam je torej še hudih časov! Bog se nas usmili!

Deželni šolski svet kranjski je sedaj pomnožen še z dvema zastopnikoma deželnega odbora, in ta dva sta g. prof. E. Jarc in g. nadučitelj in poslanec Fr. Jaklič. Da bi bil odločil g. dr. Šušteršič svoj mandat v tem zastopstvu, ni resnično. Torej zastopajo deželni odbor sedaj gospodje dr. Šušteršič, dr. Lampe, Jarc in Jaklič. To je program! — O pomenu Jakličevem v dež. šol. svetu piše „Slovenec“ z dne 10. t. m.: „Tisti toliko zaničevani in od lastnih kolegov preganjani Jaklič sedi zdaj v deželnem šolskem svetu in marsikdo bo moral hočeš nočeš pritiskati kljuko tam, kjer se ni nikoli nadjal, marsikdo tistih, ki ga je včasih tudi „spoštoval“ po liberalnem receptu. Pa očitajo nam neznačajnost, nedoslednost!“ — Hm!

„Slovenec“ od zadnjega pondeljka piše: „Liberalna stranka vas je (učitelje) samovoljno vrgla, dasi ste se leta in leta trudili zanje, dala je prednost pred generalom Jelencem preprostem izvoščeku.“ V teh besedah — a samo v teh — se popolnoma strinjamo s „Slovencem“. Postopanje narodno-napredne stranke ni bilo v tem slučaju pametno, še manj politiško in se bo prejalislej maščevalo nad njo.

Ljubljanska trgovska gremiljalna šola, ki je združena z Mahrovo trgovsko šolo, se bo preselila prihodnje šolsko leto na I. mestno deško ljudsko šolo. Šola bo trirazredna in učni jezik bo slovenski. V vsakem razredu se bo poučevalo po osem ur na teden. Šolsko leto se bo pričelo s 1. oktobrom končalo pa z zadnjim junijem.

Adamčev spevoigro „Slava cesarju Francu Jožefu I.“ je priporočil deželni šolski svet za okrajne in lokalne učiteljske knjižnice. Prosimo, sežite po njej, ker tiskarski stroški do danes še niso pokriti. Cena spevoigri je 4 K; čisti dobiček je namenjen Učiteljskemu konviktu.

Okrajna učiteljska konferenca za ljubljanske slovenske šole bo dne 23. septembra.

Izredni občni zbor „Vdovskega učiteljskega društva“ bo dne 3. junija ob dveh popoldne v „Narodnem domu“. Volili se bodo trije pregledovalci računov.

Tridesetletni učiteljski jubilej bodo praznovali letos tle tovariši: Dimnik Jakob, nadučitelj v Ljubljani, J. a n e ž i č Janko, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Kranju, K e c e l j Alojzij, učitelj v Ljubljani, K l e č Avgust, učitelj v Ljubljani, Muren Janko, nadučitelj v Drašćicah pri Metliki, P i n t a r Josip, nadučitelj na Grosupljem; T r o š t Franc, nadučitelj na Igu, odlikovan z zlatim krišcem za zasluge; V r e z e c Janko, nadučitelj v Ribnem pri Bledu; Ž i r o v n i k Josip, nadučitelj in posestnik v Gorjah. Kraj, čas in način praznovanja bo določil tov. Dimnik; kdor ima glede slavnosti kako željo, jo blagovoli naznaniti tov. Dimniku.

Rapetove in Slapšakove knjižnice se je prodalo vsake že blizu 1000; zadnji teden je vrnila štiri knjige vrhniške šole, kar pa ne dela časti prizadetim, ki na Vrhnikih ne morejo štirih tako ličnih knjižnic spraviti v denar. Le nekoliko več požrtvovalnosti in stanovske zavednosti!

Razdelitev državne podpore v znesku 600 K za vzdrževanje in skrbno gojitev šolskih vrtov se je izvršila sporazumno z deželnim šolskim svetom in kmetijsko družbo kranjsko in so dobili po 50 K kot osebno nagrado to-

variši: Ferd. Juvanec v Postojni, I. La-kner na Travi, A. Pavčič v Kostanjevici, J. Malnar pri Sv. Križu pri Kostanjevici, I. Jezeršek pri Sv. Križu nad Tržičem, A. Korbar na Preserju, M. Debeljak v Šmartnem pri Litiji, L. Punčuh v Zg. Logatecu, V. Gebauer v Šmihelu pri No-vem mestu, J. Šemerl v Lescah, U. Ko-njar v Motniku in K. Barle v Metliki. Dalje je razdelil dež. šol. svet v ta namen do-ločeno deželno podporo v znesku 1000 K tovarišem nadučiteljem po 100 K: A. Skali v Vipavi, St. Tomšiču v Rib-nici, Fr. Rojini v Šmartnem pri Kranju, Fr. Lavtičarju v Šmartnem pod Šmarno goru, Fort. Lužarju v Izalah, A. Šestu v Cerknici, J. Žirovniku v Zg. Gorjah, I. Kutnarju v Žužemberku, J. Slapšaku v Vedichu in M. Koscu v Dragatušu.

Nagrade za pokončevanje strupenih kač. Deželni odbor štajerski je razpisal za vsako glavo strupene kače 50 h nagrade iz deželnega zaklada.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda za Istro se vrši letos dne 6. ju-nija v Kastvu.

Vseslovenska častniška zveza ima 15. maja t. l. v Pragi svoj ustanovni občni zbor.

Ena laž več ali manj! V zadnji šte-vilki smo napisali to-le: „Naredbo, da se ne smejo nage ženske podobne kazati v izložbah in panoramah, je izdal baron Schwarz na izrečno posredovanje Bonaventure Jegliča“. — Objavili smo torej samo to, kar se je v resnici zgodilo — nič drugega. — Sobotni „Slovenec“ pa piše: „A tudi „Učiteljski Tovariš“ se je po-stavil na stran nagih žensk!“ — Seveda: Kaj de „Slovenec“ ena laž več ali manj! Če bo pa še dalje lagal, utegne zvedeti, kdo se časih kaj rad postavlja na stran nagih žensk!

Razpisana so štiri mesta grofa De-blina ustanove na vojaških učiliščih in vzgaja-liščih. Pravico do teh mest imajo potomci ob-ubožanih čeških plemičev. Prošnje je vlagati pri namestništvu v Pragi do 15. t. m. Po-trebna pojasnila dajejo okrajna glavarstva, v Ljubljani pa mestni vojaški urad v „Mestnem domu“ ob navadnih uradnih urah.

Na ustanovnem zavodu za gluho-neme v Ljubljani se bodo s pričetkom šol-skega leta 1909/10. nanovo sprejemali gluho-nemi šoloobvezni otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov. Prošnje je vlagati do 10. junija pri vodstvu zavoda.

Poslanec Malik prosi pismeno po Prus-kem podporo za šentlenarsko nemško šolo. Ponuja se tudi, da bi osebno predaval po nemških mestih o sili in stiski, ki se v nji nahajajo Nemei pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, toda nihče ga ne vabi. Prusi naj darujejo še vsaj 17.000 K, potem bo s šolo v redu. Nekaj otrok bodo pošiljali v nemško mučilnico tudi nezavedni slovenski starši.

Verska šola in avtonomija bosan-skih mohamedancev, ki jo je cesar Franc Jožef nedavno potrdil, je urejena tako: V a-kuf (cerkveno imetje) upravljajo v bogoslužne in šolske konfesionalne svrhe mohamedanci sami po svojih cerkvenih in posvetnih oblasteh, ki jih sami izvolijo. Uporabljajo ga torej po določilih svetega šariata, vrhutega pa se uvede bogoslužni davek in prispeva tudi država. — O r g a n i z a c i j a je ta-le: 1. Verska občina — džemet — in nje odbor. 2. okrajni vakuf-ski zbor in njega odbor. — Predsednik te naj-višje deželne upravne oblasti je Reis-ul-ulema, ki ima štiri uleme-redži za svetova-lce. Izvolijo ga mohamedanci sami potom duhovske volilne kurije, ki predloži cesarju tri kandidate. Od cesarja imenovani dobi menšuro (jurisdikcijo, investicijo) od Šeik-ul-Islama v Carigradu. Kar se tiče njegovih štirih sveto-valcev, mohamedanci predlagajo po dva kan-didata na vsako mesto, izmed katerih izvoli enega skupno finančno ministrstvo. V vsakem okrožju je načelnik verske občine mufti, ki ga predlaga ulema-medžli, imenuje pa deželna vlada. Mufti nadzira nižjo duhovščino in šole.

Osebnosti na štajerskem. Dež. šol. svet je imenoval definitivnim: tov. Horvata v Rečici, Berto Brenčeto v Velenju, Felicijo Škrjančev v St. Rupertu v Slov. Goricah in tov. Mat. Pergarja v St. Jurju v Slov. Goricah.

Šolsko veselico priredi ljudska šola v Dornbergu dne 16. in 20. t. m. z jako lepim in bogatim vzpredom. Čisti dohodek se porabi v dornberške šolske namene.

Priznanje. Naučno ministrstvo je na-kupilo knjižico „Andrej baron Čeho-vin“, slavni junak slovenski, ki jo je l. 1898. spisal tov. Janko Leban, a jo je izdala družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — To bodi tov. Janku Lebanu v zadoščenje za krivice, ki jih je moral pred leti prebiti od šolskih birokratov. — Lebanova knjižica se razdeli med slovenske šolske knjižnice.

O potrebi znanja slovensčine je go-voril v celovski trgovski zbornici podpredsednik Wirth. Izjavil je, da treba znati trgovcem in uslužbencem ne le koroškega narečja, marveč tudi nekoliko pismene slovensčine. S tem je pripoznal veliko moč slovenskih kupcev, zakaj sicer se ne bi bilo treba učiti slovensčine za nemške stranke.

Smrt blagega mladeniča. Iz Tolmina poročajo: Dne 1. maja je izdihnil svojo ple-menito dušo blag mladenič v cvetni dobi

21 let — Stanko Vrtovec, ljubljene in ponos družini Andrej Vrtovčevi. Žalost na tej izgubi je bila v rodovini neizmerna. Ali po mladem pokojniku žalujejo tudi vsi drugi Tolminci, ki so. pokojnika zbog njegovih vrlin ljubili in cenili kakor vzor mladine. — Naše sožalje!

Obrtno šolstvo.

Obrtno-nadaljevalna šola za zidarje v Renčah je imela svoj sklep šol. l. 1908/09. z razstavo dne 2. maja. V šol. dvorani se je zbralo precej občinstva, med tem več učiteljev in učiteljic iz okolice in Gorice. Voditelj V. Vižintin je otvoril razstavo in poročal o stanju šole. Iz tega poročila posnemamo, da je bilo vpisanih v 3 razredih 51 učenec, ki so sko-raj vsi dobro izdelali. Poučuje na tej šoli poleg voditelja še A. Gvaiz, c. kr. učit. profesor v Gorici, risanje in P. Nemic prvi razred. Pod-pore je dobila šola 2300 K. — Šola je poka-zala na razstavi prav lepe uspehe.

Razgled po šolskem svetu.

— **Hrvaško šolsko društvo** snujejo v Osijeku, imenovati pa jo hočejo „Strossmayer-jevo društvo“. Družba je postala silno potrebna, ker je madjarsko društvo „Julian“ na Hrvaš-kem osnovalo že 72 šol, od teh 70 samo na Slavonskem, kjer je naseljenih 60.000 Madja-rov in 100.000 Nemcev.

— **Štrajk v pomorski šoli.** V Bakru so pričeli štrajkati vsi gojenci tretjega razreda pomorske šole zaradi slabe hrane. Ravnateljstvo ja vse štrajkovec izključilo, nakar so pričeli iz dovoljenjem roditeljev štrajkati gojenci vseh treh letnikov.

— **Smotke v prid slovenskemu šolstvu** prodaja trgovci Fran Strehovec v St. Clairu (Cleveland) v Ameriki.

— **Dva milijona za „Südmarmk“.** S kakim nautušenjem in uspehom delajo Nemei za potujčevanje naših pokrajin, kaže zbirka, ki so je pričeli potom subskripcij na ta način, da se vsak subskribent zaveže, da plača 2000 K, ako dobijo 1000 podpisov. Kakor trdi graška „Tagespost“ z dne 2. t. m., imajo že 20.000 K zagotovljenih, ne da bi bili kaj agitirali za to. Upajo, da dobijo tako v kratkem času vsoto dveh milijonov, s katero se bo vzdrževala cela vrsta potujčevalnih zavodov. Oče ideji je pisatelj Rossegger.

— **Umrl je v Pragi** slavni operater in ginokolog dvorni svetnik prof. dr. Karel Pavlik.

Listnica uredništva.

V Sežanščino: Ker smo prejeli dopis že od svo-jega stalnega dopisnika, ne moremo priobiti tudi Va-šega. Prosim Vas pa, da dobri stvari v korist usno ali pismeno poveste dotičniku svoje mnenje, ki gotovo ni brez podlage. Zdi se nam umestneje, da se take zadeve poravnajo doma, nego pa da bi o njih razpravljali v javnosti. — Končni članek o štridesetletnici državnega šolskega zakona priobimo prihodnjič. Pravtako izpre-govorimo v bodoči številki o ministru Haasnerju.

Izjava.

Z ozirom na neosnovane in grde napade na učiteljstvo, ki jih objavljajo zadnje čase šoli in učiteljstvu sovražni listi znane političke stranke, je sklenil odbor „Tolminskega učit. društva“ naprositi c. kr. okr. šol. svet v Tol-minu, da stori potrebne korake v obrambo šolstva in učiteljstva. Odbor nadalje odločno protestuje proti takim osebnim napadom, ki utegnejo vsemu stanu izpdkopati ugled med ljudstvom Opozarja, da ve učiteljstvo za mar-skatere osebne pregrehe in madeže drugih, a jih ne obeša na veliki zvon. Ko je neki sloven-ski list prinašal pred leti mnogo milejše napade na duhovščino, je učiteljstvo vse dežele protestiralo na shodu pri „Jeleni“. Tako se nam povračuje milo za drago. Ako se bodo napadi nadaljevali, se bo moralo tudi učiteljstvo ravnati po navedenem reku, kar prizadetim ne bo posebno prijetno.

Odbor „Tolm. učit. društva“.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 1316. Kranjsko. 88 1—1
Na dvorazredni ljudski šoli v Banjaloki se razpisuje v stalno nameščenje služba nadučitelja s postavnimi prejemki in z užtkom prostega sta-novanja.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno namešteni, morajo z državno-zdravniškim iz-pričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposob-nost za šolsko službo.

Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom tuuradno predlože do 15. junija 1909. l.

C. kr. okr. šolski svet v Kočevju, dne 8. maja 1909.

St. 397/L. Štajersko. 74 2—1

Na enorazredni ljudski šoli v Sele-Vrhah se stalno namesti služba učitelja voditelja z dohodki po II. kraj-nem razredu.

Prosilci za to službo naj vložijo svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom do 1. junija 1909 pri krajnem šolskem svetu v Sele-Vrhah, pošta Slovenjgradec.

St. 174.

78 1—3

Naznanilo.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se bo v času od 23. avgusta do vštete 11. septembra letos vršil

Kurz za izobrazbo učiteljev obrtno-trgovskih predmetov na obrtnih nadaljevalnih šolah.

Pravico do obiskovanja kurza imajo v prvi vrsti učitelji, ki že poučujejo na kaki obrtni nadalje-valni šoli.

Prošnje za vsprejem v kurz, opremljene z izpri-čevali in dekreti, je potom predpostavljene šolskega vodstva vložiti najkasneje

do 1. junija

direktno pri podpisnem ravnateljstvu.

Vsak udeleženec, ki stanuje izven Ljubljane, dobi o c. kr. ministrstva za javna dela podporo 40 kron.

Natančnejša pojasnila podaje podpisano ravnateljstvo.

C. kr. ravnateljstvo umetno-obrtna strokovne šole.

V Ljubljani, 16. aprila 1909.

C. kr. državne obrtne šole ravnatelj: Ivan Subic.

Zavod za graviranje in izdelo-vanje kavčukastih štampiljev

Anton Černe

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6.

Uradni in zasebni pečati iz kav-čuka in kovine, štampilje za datum, vsakovrstni klišiji, mo-86 nogrami itd. itd. 26 1

Ceniki gratis in fränko.

Slavnemu učiteljstvu se priporoča stara in znana gostilna pri

„Zlati ribi“.

Izborna kuhinja in klet. — Vsak petek raki in sveže morske ribe.

Za obilni obisk se priporoča

M. Rozman.

34 12—5

Slavnemu učiteljstvu in ostalemu občinstvu se priporoča za obilen obisk gostilna „pri Jurju“

na Dolenjski cesti

(v bližini dolenjskega kolodvora).

Priznana izborna vina, dobra kuhinja, lep senčnat vrt, steklen salon.

Točna postrežba, nizke cene!

Z odličnim spoštovanjem

Jurij Marenče,

87 10—1 gostilničar.

Vsem onim, ki ljubijo zlahtno kapljico in dobro kuhinjo z vedno svežimi razno-vrstnimi jedili priporoča svojo nanovo urejeno

restavracijo

kakor tudi moderno opremljeni in ceneni

hotel „Južni kolodvor“

nasproti kolodvoru in

hotel „TRIGLAV“

v Bohinjski Bistrici.

Krasna lega, največji komfort, planinsko letovišče.

68 12—2 A. Seidel,

restavratel.

Rabite obleko?

Ne pošljite pa denar, ampak pišite samo po vzorce na

trgovsko hišo

R. STERMECKI v Celju,

da se prepričate o čudovito nizkih cenah in velikanski zalogi.

Vzorci franko. 55 26—9

Našim rodbinam priporočamo 11
- Kolinsko cikorijo -

Slaščičarna in pekarija Jakob Zalaznik

Stari trg 21

22 8—5

Mestni trg 6 - Sv. Petra cesta 26

V poletnih mesecih
sladoled in ledena kava.

KAVARNA.

Telefon št. 194.

30 24—11

Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja zaloga in izbira oblek za gospode in dečke, športnih oblek, površnikov, dežnih plaščev in zimskih suknj.

Obleke in površniki, kakor tudi damski ko-stumi se izdelujejo po meri in najnovišem kroju.

Na zahtevanje se pošilja na tihoro tudi brez posredja.

V zalogi so vedno najmodernejše damske obleke.

Jako nizke cene. O. Bernatovič.

VERONIKA KENDA v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 20

priporoča p. n. krajnim šol. svetom, šol. vodstvom in učiteljstvu svojo

veliko zalogo pisalnih in risalnih potrebščin.

Dalje imam v zalogi risalni papir raznih vrst v vseh predpisanih veli-kostih, pisalni in pismeni papir, zavitke različne velikosti, veliko iz-biro peres, držal, svinčnikov, gu-mic, krede, črnila, barvic, ravnil, ter vseh v to stroko spadajočih predmetov. 10 34—20

Postrežba točna in solidna.

Glavna zaloga

A. Slatnarjevih zvezkov.

JAN BAŠTA

v Schönbachu pri Hebu (Češko),

sloveča trdka za dobavo godal, svetovnoznana zaradi svoje vsestranske priznane solidnosti, priporoča p. t. gg. učiteljem in zborovodjem svoje neprekosljive koncertne in orkestralne gosle, viole, čele, base, citre, kitare prvega reda ugodno doneče in prijetnih tonov z lesenimi ali kovinskimi stroji, dobre in trpežne strune za vsa godala, mojstrske gosli z lepim lokom in leseno škatuljo (9, 10, 12, 15 gld.). Ceniki gratis in franko.

Najugodnejša prilika za na-kup. Vsaki instrument se pred odposiljanjem strokov-njaško preizkusi.

Stare gosli in čela se zamenjuje za nove. Prva prodaja gramofonov in najpopol-nejših ploč.

Velečeni gospod! Poslane gosli so me po svoji ukusni obliki in valed prijetnega glasu popol-noma zadovoljile! Mislim, da je dolžnost vsakega zavednega Čeha, da naroči svoje potrebščine pri Vaši cenji firmi, ki ne more ž njo tekmovati nobena inozemska trdka. Želim Vam mnogo uspeha in ostajam prijateljsko vdani Fr. V. Mohapl, ravnatelj. L. 29./XII. 1906.

Ne kupujte pod roko od prekupcev, obrnite se najprej in naravnost na našo trdko!

P. T. Jan Bašta, Schönbach! 33 10—9

Morem Vam sporočiti, da mi ugaja poslani bas radi lepega glasu in primerne cene. Pošiljam Vam zadnje odplačilo z zagotovitom, da ste me popolnoma zadovoljili. Borovany u Olešnice, 2./I. 1908.

A. Zimmermann, ravnatelj.

Na tisoče pohvalnih pism svedoči gg. učiteljem in zborovodjem o kakovosti in primernosti mojih instrumentov.